

KINNITATUD
Peadirektori 18.04.2018
Käskkirjaga nr 1-1/18/20

JUHEND PAKETTREISI JA SEOTUD REISIKORRALDUSTEENUSTE REGULATSIOONI KOHALDAMISALA JA MÕISTETE KOHTA

Pädevus

Tarbijakaitseameti põhimääruse § 14 p 10 kohaselt on Ametil õigus oma pädevuse piires välja anda soovituslikke juhendeid õigusaktidest tulenevate tarbijakaitsealaste nõuete järgimiseks.

Eesmärk

Käesoleva juhendi eesmärk on selgitada ja täpsustada turismiseaduse (edaspidi ka TurS) ning võlaõigusseadusega (edaspidi ka VÕS) kehtestatud pakettreisi ja seotud reisikorraldusteenuste regulatsiooni kohaldamisala, kohaldamisala välistusi ning reisiettevõtja, pakettreisi ja seotud reisikorraldusteenuste mõisteid.

Turismiseadusesse ning võlaõigusseadusesse on üle võetud pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste direktiiv nr 2015/2302 (edaspidi ka direktiiv), mille eesmärk on viia kaitse ulatus vastavusse turu suundumustega, ühtlustada pakettreisidele ja seotud reisikorraldusteenustele ette nähtud nõudeid ning parandada tarbijakaitset.

Õiguslik alus

Juhendi koostamisel on lähtutud järgmistest õigusaktidest:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/2302, 25. november 2015, mis käsitleb pakettreise ja seotud reisikorraldusteenuseid ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/314/EMÜ
- Turismiseadus
- Võlaõigusseadus

Sisukord

1.	Pakettreisi ja seotud reisikorraldusteenuste regulatsiooni kohaldamisala	3
2.	Kohaldamisala välistused	5
2.1	Reiside pakkumine juhuti, mittekasumlikul eesmärgil ning üksnes piiratud arvule reisijatele	5
2.2	Üldleping	6
2.3	Reisid, mis kestavad vähem kui 24 tundi	7
2.4	Üksikud reisiteenused	7
3.	Pakettreisi mõiste tulenevalt TurS § 7 lõikest 1	8
3.1	Vähemalt kahe eri liiki reisiteenuse kogum	8
3.1.1	Reisijavedu	8
3.1.2	Majutus, mis ei ole olemuslikult reisijaveo osa või mõeldud elukoha tagamiseks	8
3.1.3	Auto, mootorratta ja muu mootorsõiduki üürimine	8
3.1.4	Muu turismiteenus, mis ei ole olemuslikult eelnevates punktides nimetatud teenuse osa	9
3.2	Reisiteenused on mõeldud samaks reisiks	9
3.3	Reisiteenuste kogumi on kokku pannud üks reisikorraldaja, sh reisija soovil või valikul	10
3.4	Reisiteenuste kohta sõlmitakse üks leping	10
4.	Pakettreisi mõiste tulenevalt TurS § 7 lõikest 2	10
4.1	Nõusolek maksmise kohta	11
4.2	Ühtne või koguhind	11
4.3	Kasutatakse nimetust „pakettreis“ või sellesarnast nimetust	12
4.4	Reisija õigus valida reisiteenused	12
4.5	Reisiteenuste valimine eri ettevõtjatelt omavahel seotud internetipõhiste broneerimistoimingutega	12
5.	Pakettreisi välistus tulenevalt TurS § 7 lõikest 3	12
6.	Pakettreisi välistus tulenevalt TurS § 7 lõikest 4	13
7.	Seotud reisikorraldusteenuste mõiste (TurS § 7¹ lg 1)	14
8.	Seotud reisikorraldusteenuste välistus (TurS § 7¹ lg 2)	16

1. Pakettreisi ja seotud reisikorraldusteenuste regulatsiooni kohaldamisala

TurS § 5 lg 1 määratleb reisiettevõtja mõiste, mille kohaselt reisiettevõtja on ettevõtja, kes tegutseb pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenustega seonduva majandus- või kutsetegevuse eesmärgil kas reisikorraldajana, reisivahendajana või seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist hõlbustava ettevõtjana.

TurS § 5 lg 2 täpsustab, et reisikorraldaja on reisiettevõtja, kes koostab pakettreise ja pakub neid või sõlmib pakettreisilepinguid ise või teise reisiettevõtja kaudu või koos temaga, samuti ettevõtja, kes edastab reisijat puudutavad andmed teisele ettevõtjale TurS § 7 lõike 2 punkti 5 kohaselt.

TurS § 5 lg 3 täpsustab, et reisivahendaja on reisiettevõtja, kes pakub reisikorraldaja koostatud pakettreise või sõlmib pakettreisilepinguid reisikorraldaja nimel. Reisivahendaja suhtes, kes pakub väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda asutatud reisiettevõtja koostatud pakettreise või sõlmib viimase nimel pakettreisilepinguid, kohaldatakse turismiseaduses reisikorraldajale kehtestatud nõudeid.

Kuigi seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist hõlbustava ettevõtja mõistet seaduses eraldi määratletud ei ole, on see tuletatav TurS § 5 lõikest 1 koosmõjus TurS § 6 punktiga 6, mille kohaselt seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist hõlbustav ettevõtja on reisiettevõtja, kes pakub seotud reisikorraldusteenuseid või hõlbustab seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist.

Eeltoodust tulenevalt tegutsetakse reisiettevõtjana nii pakettreisilepingute sõlmimisel ja seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimise hõlbustamisel kui ka pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenuste pakkumisel. Kusjuures pakkumine tähendab nii pakkumust VÕS § 16 lõike 1 tähenduses kui ka ettepanekut esitada pakkumus VÕS § 16 lõike 3 tähenduses ning seejuures võib pakkumine olla personaalne (näiteks saadetud reisija e-posti aadressile) või avalik (näiteks avalikustatud reisiettevõtja veebilehel).

Ehkki turismiseaduses kasutatakse termineid „pakkumine“ ja „pakettreisilepingute sõlmimine“, on antud juhendis viidatud neile kui „pakkumine“ ja „müümine“.

See tähendab, et **reisiettevõtjana** tegutsetakse siis, kui pakutakse ja müüakse pakettreise või seotud reisikorraldusteenuseid. Olenevalt sellest, kas pakutakse ja müüakse enda või teise reisiettevõtja koostatud pakettreise, on tegemist kas **reisikorraldaja või –vahendajaga**. **Seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist hõlbustava ettevõtjaga** on tegemist siis, kui pakutakse ja müüakse seotud reisikorraldusteenuseid. Kusjuures üks ettevõtja võib olla nii reisikorraldaja, -vahendaja kui ka seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist hõlbustav ettevõtja olenevalt sellest, mis rollis ta parasjagu on.

Kui ettevõtja pakub ja müüb enda koostatud pakettreise ise või teise reisiettevõtja kaudu või koos teise reisiettevõtjaga, on tegemist reisikorraldajaga. Kui ettevõtja pakub ja müüb teise reisiettevõtja koostatud pakettreise, tehes seda viimase nimel, on tegemist reisivahendajaga.

Pakettreis eeldab alati reisikorraldaja olemasolu: kas reisikorraldaja sõlmib pakettreisilepingu ise või sõlmib selle tema nimel ja huvides reisivahendaja. Kusjuures reisivahendajal on õigus pakkuda ja müüa vaid selle reisikorraldaja pakettreise, kes talle sellekohase müügiõiguse on andnud ning

sealjuures tuleb arvestada, et paketteisi vahendamise on tegemist üksnes juhul, kui reisivahendaja vahendab reisikorraldaja paketteisi sellisel kujul nagu viimane on selle kokku pannud.

Näiteks juhul, kui reisivahendaja lisab reisikorraldaja poolt eelnevalt kokku pandud paketteisile täiendava reisi teenuse ning pakub ja müüb seda paketteisi osana, võib temast endast seeläbi reisikorraldaja saada. Samas juhul, kui reisivahendaja reklaamib, pakub ja müüb täiendavat reisi teenust paketteisist eraldi, ei pruugi temast reisikorraldajat saada. Siinkohal on äärmiselt oluline, et reisija teaks ja saaks aru, milliste lepingute sõlmimist talle pakutakse ja millised lepingud ta sõlmib ning millised õiguslikud tagajärjed need lepingud endaga kaasa toovad.

Antud näite puhul on määravaks järgmised küsimused.

Esmalt, kas paketteis ja täiendav reisi teenus on valitud enne, kui reisija on andnud maksmise kohta nõusoleku ehk tegemist on sama broneerimistoiminguga või nende valimine ja nende eest maksmine toimub eraldi, nii et nende suhtes sõlmitakse eraldi lepingud ning tasu ei võeta ühtse või koguhinna alusel. Ühtlasi, kas paketteisi ja täiendava reisi teenuse kohta kasutatakse nimetust „paketteis“ või sellesarnast nimetust. Näiteks võib reisivahendaja muutuda reisikorraldajaks nii, et vahendatava paketteisi osaks on lennupiletid ja majutus, kuid reisivahendaja lisab nendele suusamäe pääsmed ja reklaamib seda reisijale suusapaketiina.

Seega tuleb reisi ettevõtja määratlemisel ja liigitamisel lähtuda sellest, kas pakutakse ja müüakse enda või teise reisi ettevõtja koostatud paketteise või pakutakse ja müüakse seotud reisikorraldusteenuseid. Kusjuures paketteisi ja seotud reisikorraldusteenuste regulatsioon kuulub kohaldamisele siis, kui reisi teenused, mida pakutakse ja müüakse, vastavad paketteisi või seotud reisikorraldusteenuste tunnustele ning sealjuures ei ole asjakohane mitte see, kuidas ettevõtja ise oma tegevust kirjeldab või määratleb, vaid kuidas ja mil viisil ta reisi teenuseid reklaamib, pakub ja müüb. See tähendab, et reisi ettevõtjaks võib muutuda samahästi ka majutusteenuse või reisijaveo või muu turismiteenuse osutaja.

Seoses sellega, et reisi ettevõtjana tegutsetakse nii paketteiside ja seotud reisikorraldusteenuste pakkumisel kui ka müümisel, ei tohi paketteise ja seotud reisikorraldusteenuseid müüa ega pakkuda enne, kui on täidetud selliseks tegevuseks ette nähtud nõuded majandustegevuste esitamise ja nõuetekohase tagatise omamise näol. Kusjuures neid nõudeid tuleb täita juba esimesest paketteisi või seotud reisikorraldusteenuste pakkumise avaldamisest või esitamisest alates, vaatamata sellele, et reaalselt müüki ei ole veel toimunud.

Samas on siinkohal oluline tähele panna, et majandustegevuste esitamise ja nõuetekohase tagatise omamise kohustus on TurS § 6 loetletud tegevusalal tegutseval ettevõtjal ehk:

- 1) Eestis osutatavaid reisi teenuseid sisaldavate paketteiside korraldamisel;
- 2) väljaspool Eestit osutatavaid reisi teenuseid ja tellimuslendu sisaldavate paketteiside korraldamisel;
- 3) väljaspool Eestit osutatavaid reisi teenuseid ja liinilendu sisaldavate paketteiside korraldamisel;
- 4) väljaspool Eestit osutatavaid reisi teenuseid, välja arvatud tellimus- või liinilendu, sisaldavate paketteiside korraldamisel;
- 5) Euroopa Majanduspiirkonna välise riigi reisi ettevõtja koostatud paketteiside vahendamisel;
- 6) seotud reisikorraldusteenuste pakkumisel ja lepingute sõlmimise hõlbustamisel.

See tähendab, et reisivahendajal ei ole majandustegevusteate esitamise ja nõuetekohase tagatise omamise kohustust, välja arvatud juhul, kui ta pakub ja müüb väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda asutatud reisiettevõtja koostatud paketteise. Sellisel juhul on reisivahendaja käsitletav reisikorraldajana ning peab täitma selliseks tegevuseks ette nähtud nõuded majandustegevusteate esitamise ja nõuetekohase tagatise omamise näol.

2. Kohaldamisala välistused

Turismiseadusega ja võlaõigusseadusega on ette nähtud kohaldamisala välistused, mis määratlevad ja piiritlevad olukorrad, kus pakettreisidele ja seotud reisikorraldusteenustele kehtestatud nõuded ja tingimused on tervikuna välistatud ning kohaldamisele ei kuulu.

2.1 Reaside pakkumine juhuti, mittekasumlikul eesmärgil ning üksnes piiratud arvule reisijatele

TurS-i ei kohaldata, kui paketteise pakutakse või seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist hõlbustatakse vaid juhuti, mittekasumlikul eesmärgil ning üksnes piiratud arvule reisijatele, pakkumata neid avalikkusele (TurS § 1 lg 2).

VÕS 44. peatükis sätestatud ei kohaldata juhul, kui isik pakub paketteise või hõlbustab seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimist vaid juhuti, mittekasumlikul eesmärgil ning üksnes piiratud arvule reisijatele, pakkumata neid avalikkusele (VÕS § 866¹ lg 2).

Direktiivis on selliseks puhuks toodud näited reisidest, mida heategevusorganisatsioonid, spordiklubid või koolid korraldavad oma liikmetele mitte rohkem kui mõned korrad aastas, pakkumata neid üldsusele. Ka turismiseaduse, võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseaduse muutmise seaduse eelnõu juurde lisatud seletuskirjas (edaspidi ka seletuskiri) on viidatud antud näitele, kuid lisatud, et see kehtib nii liikmete kui ka nende pereliikmete suhtes.

Et antud välistus kohalduks, peavad kõik kolm eeldust olema korraga ja üheaegselt täidetud:

- 1) tegemist peab olema pakettreiside pakkumisega või seotud reisikorraldusteenuste lepingute sõlmimise hõlbustamisega **juhuti**

Mõistet „juhuti“ ei ole küll direktiivis eraldi defineeritud, kuid see on põhjendustes täpsemalt määratletud. Vastavalt eelnevalt viidatud näitele on juhuti korraldatavate reisidena käsitletud mõned korrad aastas korraldatud reise. Paketteiseid ja seotud reisikorraldusteenused, mida pakutakse ja mille sõlmimist hõlbustatakse regulaarselt või tihedamini, antud välistuse alla ei kuulu ning seega on paketteisei ja seotud reisikorraldusteenuste regulatsiooniga hõlmatud. Seda isegi juhul, kui selliseid reise korraldatakse mittekasumlikul eesmärgil piiratud arvule reisijatele.

- 2) tegemist peab olema **mittekasumliku eesmärgiga**

Reisiettevõtja määratlemisel tuleb lähtuda ettevõtja konkreetsest tegevuse iseloomust ning reisiettevõtja staatus ei sõltu juriidilise isiku liigist ega müügi suurusest, samuti asjaolust, kas ja kui suurt tulu ning kasumit ta saab. Seega ainuüksi asjaolu, et ettevõtja majandustegevuse eesmärgiks ei ole tulu saamine, määrav ei ole, ning reisiettevõtjateks võivad olla ka mittetulundusühingud.

Samas, pakettreisid ja seotud reisikorraldusteenused, mida korraldatakse mittekasumlikul eesmärgil ja juhuti ning mida pakutakse üksnes piiratud arvule reisijatele, pakkumata neid avalikkusele, pakettreisi ja seotud reisikorraldusteenuste regulatsiooniga hõlmatud ei ole.

Tegemist võib olla ettevõtjaga, kelle kogu tegevus on üles ehitatud ja korraldatud nii, et tema eesmärgiks ei ole tulu saamine. Näiteks, kui mittetulundusühingust spordiklubi korraldab oma liikmetele üks kord aastas treeningreisi. Aga ka ettevõtjaga, kes muidu tegutseb ärilisel ja kasumlikul eesmärgil, kuid korraldab juhuti ja mittekasumlikul eesmärgil ning üksnes piiratud arvule reisijatele reise. Näiteks, kui osühing korraldab oma töötajatele kaks korda aastas koolitusreise.

Seega ei tule antud välistuse kohaldamisel lähtuda ettevõtja kogu majandustegevusest, vaid konkreetsest reisist, hinnates antud välistuse kohaldamist reisi põhiselt.

3) pakettreise pakutakse või seotud reisikorraldusteenuseid hõlbustatakse **üksnes piiratud arvule reisijatele, pakkumata neid avalikkusele**

See tähendab, et pakettreisid või seotud reisikorraldusteenused, mille pakkumised on avalikult kättesaadavad, antud välistuse alla ei kuulu. Avalikult kättesaadavad ja seeläbi üldsusele suunatud pakkumised eeldavad TurS-i ja VÕS-i pakettreisi ja seotud reisikorraldusteenuste regulatsiooniga ette nähtud nõuete täitmist ning vastupidisel juhul ei ole õigust pakettreise või seotud reisikorraldusteenuseid pakkuda.

Samuti ei kuulu antud välistuse alla olukorrad, kus pakettreise või seotud reisikorraldusteenuseid pakutakse küll nii, et need ei ole avalikult kättesaadavad (näiteks Facebook'i kinnises grupis), kuid kõigile reisi osta soovivatele isikutele võimaldatakse kohene ligipääs.

Kuigi direktiivis ei ole mõistet „piiratud arv“ defineeritud, on Euroopa Komisjon selgitanud, et see sisaldab mõtet väiksemast, kindlamast ja struktureeritumast grupist. Tegemist peaks olema seega grupiga, mis ei oleks ajas sagedasti muutuv ja laienev. Näiteks tööandja poolt oma töötajatele korraldatud reisid, kooli poolt õpilastele korraldatud reisid.

Seega tuleb antud välistust tõlgendada kitsalt.

2.2 Üldleping

TurS-i ei kohaldata pakettreisilepingute ega seotud reisikorraldusteenuste lepingute suhtes, mis on sõlmitud üldlepingu alusel, millega ettevõtja korraldab ärireise teisele majandus- või kutsetegevuses tegutsevale isikule (TurS § 1 lg 3).

VÕS 44. peatükis sätestatud ei kohaldata pakettreisilepingutele ega seotud reisikorraldusteenuste lepingutele, mis on sõlmitud üldlepingu alusel, millega korraldatakse ärireise ettevõtja ja teise füüsilise või juriidilise isiku vahel, kes tegutseb majandus- või kutsetegevuses (VÕS § 866¹ lg 3).

Direktiivis ei ole üldlepingu mõistet defineeritud. Samas on direktiivi põhjendustes viidatud, et tegemist on ühe ettevõtja ja teise ettevõtja või organisatsiooni vahel kindlaks määratud ajavahemikuks reiside korraldamiseks sõlmitud lepinguga.

Üldleping on oma olemuselt eelleping, mis sõlmitakse ettevõtja ja oma majandus- või kutsetegevuses tegutseva isiku vahel ning mille eesmärgiks on tulevikus pakutavad ja korraldatavad pakettreisid ja seotud reisikorraldusteenused ehk teisisõnu, ärireisid. Tegemist ei ole edasimüügiga reisikorraldaja nimel (pakettreiside vahendamine) ega edasimüügiga enda nimel (B2B tüüpi ärimudel), vaid müügiga majandus- või kutsetegevuses tegutsevale isikule, kes ise või kellega õiguslikult seotud isikud reisivad. Nendeks isikuteks võivad näiteks olla ettevõtja juhatuse liikmed või töötajad.

Kui reisikorraldaja annab teisele reisiettevõtjale õiguse tema pakettreise pakkuda ja müüa, on tegemist reisikorraldaja ja reisivahendaja vahelise käsundi tüüpi lepinguga, tavaliselt agendilepinguga. Kusjuures reisivahendaja pakub ja müüb pakettreise reisikorraldaja nimel ja huvides ning pakettreisileping loetakse sõlmituks reisija ja reisikorraldaja vahel. Üldleping ei anna aga teisele poolele õigust pakettreise või seotud reisikorraldusteenuseid teise ettevõtja nimel ja huvides edasi müüa.

Ka olukorras, kus ettevõtja pakub ja müüb pakettreise, seotud reisikorraldusteenuseid või üksikuid reisiteenuseid teisele ettevõtjale selliselt, et viimane pakub ja müüb neid enda nimel, tegutsedes pakettreiside moodustumisel seeläbi ise reisikorraldajana, antud regulatsiooni alla ei kuulu ning direktiiviga ette nähtud ja vastavasse riigisisesele õigusesse üle võetud nõudeid täidab see, kes reisijaga pakettreisilepingu sõlmib ja seeläbi reisiettevõtjana tegutseb.

Ühtlasi on oluline, et üldleping on suunatud mitme reisi korraldamiseks ning seega ei ole üldlepinguga tegemist näiteks juhul, kui see on sõlmitud üksnes ühe reisi korraldamiseks. Sellest tulenevalt eeldab üldleping ka teatud tähtaega lepingu kehtivuse ajavahemiku näol.

2.3 Reisid, mis kestavad vähem kui 24 tundi

TurS-i ei kohaldata pakettreiside ega seotud reisikorraldusteenuste suhtes, mis kestavad vähem kui 24 tundi, välja arvatud juhul, kui need sisaldavad öist majutust (TurS § 1 lg 4).

VÕS 44. peatükis sätestatud ei kohaldata pakettreisidele ega seotud reisikorraldusteenustele turismiseaduse § 7¹ tähenduses, mis kestavad vähem kui 24 tundi, välja arvatud juhul, kui need sisaldavad öist majutust (VÕS § 866¹ lg 1).

Tegemist on kohaldamisala välistusega, mis kehtis ka varasemate redaktsioonide puhul.

Et tegemist oleks antud kohaldamisala välistusega, peab olema täidetud kaks eeldust. Esiteks, reis kestab vähem kui 24 tundi, ja teiseks, see ei sisalda öist majutust. Siia alla kuuluvad näiteks erinevad väljasõidud, mis sisaldavad reisijavedu ja muid turismiteenuseid nagu teatrietendusi või kontserte, ekskursioone või ringkäike giidiga.

2.4 Üksikud reisiteenused

Kuna reisiettevõtja määratlus on seotud pakettreiside ja seotud reisikorraldusteenustega, ei tegutseta reisiettevõtjana siis, kui pakutakse ja müüakse üksnes üksikuid reisiteenuseid nagu näiteks lennupileteid.

3. Pakettreisiga mõiste tulenevalt TurS § 7 lõikest 1

TurS § 7 lg 1 kohaselt, *pakettreis on vähemalt kahe eri liiki reisiteenuse kogum samaks reisiks, kui reisiteenuste kogumi on pannud kokku üks reisikorraldaja, sealhulgas reisija soovil või valikul, enne ühe lepingu sõlmimist kõikide reisiteenuste kohta.*

Et tegemist oleks pakettreisiga TurS § 7 lg 1 tähenduses, peavad kõik järgmised tunnused olema korraga ja üheaegselt täidetud:

3.1 Vähemalt kahe eri liiki reisiteenuse kogum

Reisiteenuste liigid on loetletud TurS §-s 3:

- 1) reisijavedu;
- 2) majutus, mis ei ole olemuslikult reisijaveo osa või mõeldud elukoha tagamiseks;
- 3) auto, muu mootorsõiduki Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike kinnituse kohta (ELT L 263, 09.10.2007, lk 1–160), artikli 3 lõike 11 tähenduses või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/126/EÜ juhilubade kohta (ELT L 403, 30.12.2006, lk 18–60) artikli 4 lõike 3 punkti c alusel A-kategooria juhiluba nõudva mootorratta üürimine;
- 4) muu turismiteenus, mis ei ole olemuslikult käesoleva paragrahvi punktides 1–3 nimetatud teenuse osa.

3.1.1 Reisijavedu

Direktiivi põhjendustes viidatakse reisijate veole bussiga, raudteel, vee- või õhuteed pidi. Samas direktiiv ei piiritle transpordivahendi liike ning reisijaveoga võib tegemist olla ükskõik millise transpordivahendi puhul.

Reisijavedu on iseseisev reisiteenus siis, kui see ei ole olemuslikult mõne muu reisiteenuse osa. Direktiivi põhjendustes on välja toodud, et mõne muu reisiteenuse osaks on näiteks väiksemad transporditeenused nagu reisijavedu giidiga ringkäigu osana või hotelli ja lennujaama või raudteejaama vaheline transfer.

3.1.2 Majutus, mis ei ole olemuslikult reisijaveo osa või mõeldud elukoha tagamiseks

Nii nagu direktiiv ei piiritle transpordivahendi liike, ei piiritle direktiiv seda ka majutuse puhul.

Majutust, mis on olemuslikult reisijaveo osa, käsitletakse TurS § 7 lõikes 4 sätestatud pakettreisiga välisuse selgituste ja täpsustuste juures.

Direktiivi põhjendustes on välja toodud, et majutust elukoha tagamiseks, sealhulgas pikaajalisteks keelekursusteks, ei tuleks käsitada majutusena reisiteenuse tähenduses. Kuigi termin „pikaajaline“ on jäetud direktiivi tasandil täpsustamata ning selle hindamine toimub juhtumipõhiselt konkreetseid asjaolusid arvesse võttes, võib eeldada, et silmas on peetud tavapärasest pikemat reisi.

3.1.3 Auto, mootorratta ja muu mootorsõiduki üürimine

Tegemist on uue reisiteenuse liigiga, mis enne 01.07.2018 oli käsitletav muu reisiteenusena.

3.1.4 Muu turismiteenus, mis ei ole olemuslikult eelnevates punktides nimetatud teenuse osa

Direktiivi põhjendustes on välja toodud, et muud turismiteenused, mis ei ole olemuslikult reisijaveo, majutuse või mootorsõidukite või teatavate mootorrataste rendi osad, võivad näiteks olla piletid kontsertidele, spordiüritustele, ekskursioonidele või teemaparkidesse, giidiga ringkäigud, suusamäe pääsmed ja spordivarustuse (nt suusavarustuse) rentimine või spaahoolitsused. Kui sellised teenused on kokku pandud ainult ühe muud liiki reisiteenusega (nt majutusega), võiks neid pakettreisi või seotud reisikorraldusteenustena käsitada üksnes juhul, kui need moodustavad olulise osa pakettreisi või seotud reisikorraldusteenuste koguväärtusest või kui neid reklaamitakse reisi või puhkuse olulise osana või kui need on muul viisil reisi või puhkuse oluliseks tunnuseks. Kui muud turismiteenused moodustavad reisiteenuste koguväärtusest 25 % või rohkem, tuleks neid teenuseid käsitada pakettreisi või seotud reisikorraldusteenuste väärtuse olulise osana.

Antud regulatsiooni käsitletakse TurS § 7 lg 3 punktis 1 sätestatud pakettreisi välistuse selgituste ja täpsustuste juures. Siinkohal on oluline tähele panna, et antud erand kohaldub sellisel juhul, kui muu turismiteenus või muud turismiteenused pannakse kokku üksnes ühega järgnevatest reisiteenustest: reisijaveo, majutuse või mootorsõiduki üüriga. See tähendab, et olukorras, kus reisiteenuste kogumi osaks on kaks või enam TurS § 3 punktides 1 kuni 3 loetletud reisiteenust, antud erand kõne alla ei tule.

Iseseisva reisiteenusena ei käsitleta teenuseid, mis on olemuslikult mõne muu reisiteenuse osad. Direktiivi põhjendustes on välja toodud, et selliste teenuste hulka kuuluvad näiteks reisijaveo osana pakutav pagasivedu ning majutuse osana pakutav toidlustamine, joogid ja koristamine või juurdepääs hotelliküllastajate jaoks avatud kohapealsetele rajatistele (nt basseini, saun, spaa või jõusaal).

Reisiteenuste kogumi kokkuvõtteks võib märkida, et pakettreis moodustub kahest eri liiki reisiteenusest, nagu näiteks majutus koos reisijaveo, mootorsõiduki üürimise või muu turismiteenusega. Juhul, kui reisiteenuste kogum sisaldab majutust, ei sõltu pakettreisi moodustumine reisi kestusest. Samas juhul, kui reisiteenuste kogum ei sisalda majutust, on pakettreisiga tegemist siis, kui reis kestab 24 tundi või rohkem. Seega ei ole pakettreisiga tegemist näiteks juhul, kui korraldatakse ühepäevaseid väljasõite ekskursioonide ja muuseumide pääsmetega. Samas, kahel või enamal päeval ekskursioonide ja muuseumide pääsmetega korraldatavate väljasõitude puhul võib tegemist olla pakettreisiga.

Kuna pakettreis moodustub üksnes kahest eri liiki reisiteenusest, ei ole pakettreisiga tegemist siis, kui reisiteenuste kogumi moodustavad kaks või enam sama liiki reisiteenust, näiteks lennu- ja laevapiletid või majutus hotellis ja majutus hostelis. Pakettreisiga ei ole tegemist ka üksiku reisiteenuse puhul. Näiteks juhul, kui pakutakse ja müüakse üksnes lennupileteid.

Direktiivi regulatiivosas ei ole loetletud erandeid teenustest, mis ei ole reisiteenustena käsitletavad. Küll on aga direktiivi põhjendustes selliseks näiteks toodud finantsteenused (nt reisikindlustus), mida ei tuleks reisiteenusena käsitleda.

3.2 Reisiteenused on mõeldud samaks reisiks

Antud kriteeriumi eesmärgiks on vältida olukordasid, kus pakettreis moodustub ainuüksi seetõttu, et tegemist on kahe või enama eri liiki reisiteenusega, kuid need on ostetud erinevate reiside jaoks. Seega, et pakettreis moodustuks, peavad reisiteenused olema mõeldud samaks reisiks. Kas tegemist on ühel või teisel juhul sama reisiga, tuleb hinnata juhtumipõhiselt, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid reisi eesmärgi, kestuse, sihtkoha jms kohta.

Kõige selgem näide samaks reisiks mõeldud reisiteenustest on olukord, kus reisijaveo algus- ja lõpukuupäev ühtib majutuse algus- ja lõpukuupäevaga. Samas võib sama reisiga tegemist olla ka siis, kui majutus on ostetud lühemaks ajaks kui reisijaveo algus- ja lõpukuupäev. Kusjuures majutus võib olla ostetud ja broneeritud ka teise asukohta. Pakettreisiga ei ole aga tegemist näiteks siis, kui suveks ostetakse lennupiletid ja talveks, kui esimene reis on lõppenud, majutus. Olenemata seejuures asjaolust, et tegemist on ühe ja sama sihtkohaga.

3.3 Reisiteenuste kogumi on kokku pannud üks reisikorraldaja, sh reisija soovil või valikul

Klassikaline näide pakettreisist on reisikorraldaja poolt eelnevalt kokku pandud reis selle täpsete kriteeriumidega reisija, reisi kestuse, sihtkoha, maksumuse ja muude oluliste tingimuste kohta. Samas on pakettreisiga tegemist ka siis, kui reisiteenuste kogum ei ole eelnevalt reisikorraldaja poolt kokku pandud, vaid seda on tehtud reisija soovil või valikul. Näiteks juhul, kui reisija saab valida ühe ettevõtja poolt pakutavate reisiteenuste seast kaks või enam eri liiki reisiteenust samaks reisiks ja nende kohta sõlmitakse üks leping.

3.4 Reisiteenuste kohta sõlmitakse üks leping

Reisiteenuste kohta ühe lepingu sõlmimine tähendab reisiteenuste omavahelist seotust ja annab tunnustust asjaolule, et tegemist on pakettreisiga. Samas võib pakettreisiga tegemist olla ka siis, kui reisiteenuste kohta sõlmitakse eraldi lepingud vastavalt TurS § 7 lõikele 2.

4. Pakettreisi mõiste tulenevalt TurS § 7 lõikest 2

TurS § 7 lg 2 kohaselt, *pakettreis on ka vähemalt kahe eri liiki reisiteenuse kogum samaks reisiks, kui olenemata eraldi lepingute sõlmimisest üksikute reisiteenuste osutajatega:*

- 1) reisija valib reisiteenused ühest müügikohast enne, kui annab nõusoleku maksmise kohta;*
- 2) reisikorraldaja teeb pakkumise, sõlmib lepingu või võtab nende teenuste eest tasu ühtse või koguhinna alusel;*
- 3) reisikorraldaja reklaamib, teeb pakkumise või sõlmib lepingu, kasutades nimetust „pakettreis” või sellesarnast nimetust;*
- 4) reisikorraldaja paneb reisiteenuste kogumi kokku pärast sellise lepingu sõlmimist, milles ta annab reisijale õiguse valida teenused eri liiki reisiteenuste seast või*
- 5) reisija valib reisiteenused eri ettevõtjatelt omavahel seotud internetipõhiste broneerimistoimingutega, kui ettevõtja, kellega sõlmitakse esimene leping, annab reisija nime, makse tegemiseks vajalikud andmed ja e-posti aadressi edasi teisele ettevõtjale ning leping teise ettevõtjaga sõlmitakse 24 tunni jooksul pärast esimese reisiteenuse broneeringu kinnitamist.*

Tegemist on alternatiivselt kohalduvate kriteeriumidega, mis ei pea olema korraga ja üheaegselt täidetud. See tähendab, et pakettreisiga on tegemist juba siis, kui üks kriteeriumidest on täidetud.

Direktiivi põhjendustes on selgitatud, et pakettreisiga on tegemist näiteks juhul, kui samaks reisiks või puhkuseks ostetakse eri liiki reisiteenuseid ühest müügikohast ning kõnealused teenused on valitud enne, kui reisija on andnud maksmise kohta nõusoleku, see tähendab, kui tegemist on sama broneerimistoiminguga või kui selliseid teenuseid pakutakse, müüakse või nende eest võetakse tasu ühtse või koguhinna alusel, ning juhul, kui kõnealuseid teenuseid reklaamitakse või müüakse pakettreisiga mõiste või sarnase mõiste all, mis viitab asjaomaste reisiteenuste tihedale omavahelisele seosele.

Kui punktid 1 kuni 4 kohalduvad müügikohast (TurS § 7 lg 5 kohaselt, *müügikoht on ettevõtja äriruum, veebileht või muu selline veebiplatvorm ja telefon. Kui veebilehti või muid selliseid veebiplatvorme esitletakse reisijale ühtse platvormina, on tegemist ühe müügikohaga*) sõltumata, siis punkt 5 kohaldub üksnes internetipõhiste broneerimistoimingute korral.

4.1 Nõusolek maksmise kohta

Siin on silmas peetud, et reisiteenuste valimine toimub müügikoha ühekordsel külastamisel ühe ja sama broneerimistoimingu käigus ning reisija on valinud kaks või enam eri liiki reisiteenust samaks reisiks enne, kui ta on andnud nõusoleku maksmise kohta. Internetis võib see toimuda nii, et ühe veebilehe külastuse käigus lisatakse kaks või enam eri liiki reisiteenust ostukorvi ja nende eest tasutakse vastavalt kuvatud koguhinnale. Reisibüroos võib see toimuda nii, et ühe külastuse käigus soovatakse osta lennupileteid ja enne, kui antakse nõusolek maksmise kohta (see tähendab, et esimene tehing ei ole veel lõpuni viidud), avaldatakse soovi ka majutuse ostmiseks.

Nõusolek maksmise kohta tähendab reisija siduvat tahteavaldust, sealjuures kokkulepet hilisema maksmise kohta ja tegelikku makset ennast.

4.2 Ühtne või koguhind

See tähendab, et pakettreis moodustub juhul, kui reisikorraldaja teeb pakkumise, sõlmib lepingu või võtab reisiteenuste eest tasu ühtse või koguhinna alusel.

Seletuskirjas on viidatud ühtsele hinnale kui tervikhinnale pakettreisiga. Tegemist on tavapärase hinna avaldamisviisiga, mille puhul on reisikorraldaja avaldanud pakettreisiga ühtse hinna, ilma et pakettreisiga osaks olevate reisiteenuste kohta oleksid hinnad eraldi välja toodud.

Samas võib pakettreis moodustuda ka koguhinna alusel. Koguhinnaga on tegemist juhul, kui pakettreisiga osaks olevate reisiteenuste hinnad on eraldi välja toodud, kuid pakettreisiga pakkumine, lepingu sõlmimine või tasu võtmine toimub koguhinna alusel.

Eeltoodust tulenevalt on pakettreisiga tegemist siis, kui reisiteenuste eest väljastatakse üks arve, aga ka juhul, kui erinevate reisiteenuste eest on väljastatud eraldi arved, kuid nende eest võimaldatakse tasuda ühe makse või ülekandega. Seega moodustub pakettreis muuhulgas siis, kui reisiteenuste kohta on väljastatud üks arve või võetud tasu ühtse või koguhinna alusel. See tähendab, et eraldi väljastatud arved ei välista automaatselt pakettreisiga moodustumist.

Praktikas esinevad punktid 1 ja 2 tihtilugu üheskoos, reisija valib erinevad reisisiteenused välja ning enne maksmist teavitatakse teda tasumisele kuuluvast hinnast kas ühtse või koguhinna näol ja mille järgi teeb reisija makse või ülekande.

4.3 Kasutatakse nimetust „pakettreis“ või sellesarnast nimetust

Direktiivi põhjendustes on selgitatud, et pakettreisiga on tegemist juhul, kui reisisiteenuseid reklaamitakse või müüakse pakettreisi mõiste või sarnase mõiste all, mis viitab asjaomaste reisisiteenuste tihedale omavahelisele seosele. Kõnealused sarnased mõisted võivad olla näiteks „kombineeritud pakkumine”, „kõik hinnas” (*all-inclusive*) või „täisteenus” (*all-in arrangement*).

Seega piisab pakettreisi moodustumiseks ainuüksi sellest, kui ettevõtja pakub või müüb reisisiteenuseid pakettreisi või sellesarnase nimetuse all nagu näiteks „puhkuse pakett“, „spaaapakett”, „kruuis“.

4.4 Reisija õigus valida reisisiteenused

Tegemist on niinimetatud kinkekaartidega, mis on mõeldud pakettreiside soetamiseks.

Oluliseks kriteeriumiks on asjaolu, et tegemist peab olema pakettreisi kinkekaardiga. Üldiste kinkekaartide puhul, mille alusel ostetavad (reisi)teenused piiritletud ei ole, siia alla ei kuulu. Samas on sellisel juhul oluline tähele panna, et üldise kinkekaardi realiseerimisel pakettreisi vastu muutub ettevõtja, kes selle kokku paneb, reisikorraldajaks ning kohaldamisele kuuluvad reisikorraldajale selliseks tegevuseks ette nähtud nõuded. Kusjuures antud nõuded kuuluvad täitmisele juba pakettreisi pakkumisel.

4.5 Reisisiteenuste valimine eri ettevõtjatelt omavahel seotud internetipõhiste broneerimistoimingutega

Pakettreis moodustub juhul, kui ettevõtja, kellega sõlmitakse esimese reisisiteenuse kohta leping, annab reisija nime, makse tegemiseks vajalikud andmed ja e-posti aadressi edasi teisele ettevõtjale ning leping teise ettevõtjaga sõlmitakse 24 tunni jooksul pärast esimese reisisiteenuse broneeringu kinnitamist. Näiteks on pakettreisiga tegemist juhul, kui reisija ostab lennuettevõtja veebilehelt lennupiletid ning omavahel seotud internetipõhiste broneerimistoimingute kaudu valib teiselt ettevõtjalt majutuse, nii et lennuettevõtja on edastanud teisele ettevõtjale käesolevas punktis nimetatud reisija andmed ning leping teise ettevõtjaga sõlmitakse 24 tunni jooksul. Direktiiv ei täpsusta, mida makse tegemiseks vajalike andmete all konkreetselt silmas on peetud, kuid Euroopa Komisjon on selgitanud, et tegemist peaks olema ennekõike krediitkaardi andmetega.

Antud punkti eristab TurS § 7¹ lg 1 punktist 2 asjaolu, et siinse puhul antakse reisija andmed teisele ettevõtjale, kuid seotud reisikorraldusteenuste puhul esimene ettevõtja kutsub reisijat üles teiselt ettevõtjalt järgmist reisisiteenust valida ja ostma, aga seejuures ei edastata reisija andmeid teisele ettevõtjale.

5. Pakettreisi välistus tulenevalt TurS § 7 lõikest 3

TurS § 7 lg 3 näeb ette erandid, millisel juhul erinevatest reisisiteenustest pakettreisi ei moodustu, nimelt *pakettreisiks ei loeta reisisiteenuste kogumit, mille korral on ainult ühte liiki turismiseaduse*

§ 3 punktides 1–3 nimetatud reisiteenus pandud kokku ühe või mitme sama paragrahvi punktis 4 nimetatud muu turismiteenusega, kui viimati nimetatud teenus või teenused:

5.1 ei moodusta vähemalt 25 protsenti reisiteenuste koguväärtusest ning kui neid ei reklaamita reisiteenuste kogumi olulise tunnusena või kui need ei ole muul viisil reisiteenuste kogumi oluliseks tunnuseks või

Kui muu turismiteenus on käsitletav iseseisva reisiteenusena (see tähendab, et ei ole olemuslikult teise reisiteenuse osa), ei moodustu reisiteenustest pakettreisi siis, kui muu turismiteenus ei moodusta vähemalt 25 protsenti reisiteenuste koguväärtusest ja ühtlasi ei reklaamita seda reisiteenuste kogumi olulise tunnusena või see ei ole muul viisil reisiteenuste kogumi oluliseks tunnuseks.

Samas on oluline tähele panna, et antud erand kohaldub sellisel juhul, kui muu turismiteenus või muud turismiteenused pannakse kokku üksnes ühega järgnevatest reisiteenustest: reisijaveo, majutuse või mootorsõiduki üüriga. See tähendab, et olukorras, kus reisiteenuste kogumi osaks on kaks või enam TurS § 3 punktides 1 kuni 3 loetletud reisiteenust, antud erand kõne alla ei tule.

Rahaline kriteerium 25 protsendi näol tähendab muu turismiteenuse väärtust reisiteenuste koguväärtusest. Seletuskirjas on selgitatud, et reisiteenuste koguväärtuse all on silmas peetud eelkõige teenuste koguhinda, kuid sõnaga „koguväärtus“ on hõlmatud ka juhud, mil teenuste hinnad ei ole määratletud või on püütud seda tegelikkusest madalamana näidata.

Kui muu turismiteenus moodustab reisiteenuste kogumist 25 protsenti või rohkem, antud erand ei kohaldu. Olenemata sellest, kas muu turismiteenus on reisiteenuste kogumi oluliseks tunnuseks või mitte.

Oluline tunnus ei ole direktiivi tasandil reguleeritud ning seda tuleb hinnata juhtumipõhiselt. Kui muu turismiteenus on reisiteenuste kogumi oluliseks tunnuseks, antud erand ei kohaldu. Olenemata sellest, kui suur või väike on muu turismiteenuse väärtus reisiteenuste koguväärtusest. Näiteks sellisel juhul, kui ostetakse suusareis, mis sisaldab majutust ja suusamäe pääsmeid, võib eeldada, et suusatamine on reisi peamiseks eesmärgiks ning tegemist on pakettreisiga olenemata sellest, kui majutus moodustab rohkem kui 75% reisiteenuste koguväärtusest.

5.2 valitakse ja nende osutamises lepitakse kokku alles pärast turismiseaduse § 3 punktides 1–3 nimetatud reisiteenuse osutamise algust

Direktiivi põhjendustes on selgitatud, et pakettreisina ei tuleks käsitada juhtumeid, mil muid turismiteenuseid lisatakse eraldi reisiteenusena näiteks broneeritud hotellimajutusele pärast reisija saabumist hotelli. Samas on toonitatud, et selle tulemuseks ei tohiks olla direktiivi täitmisest kõrvalehoidumine sel viisil, et korraldajad või vahendajad pakuvad reisijale eelnevalt valikut täiendavatest turismiteenustest, pakkudes seejärel nende teenuste jaoks lepingu sõlmimist alles pärast esimese reisiteenuse osutamise algust.

6. Pakettreisi välistus tulenevalt TurS § 7 lõikest 4

TurS § 7 lg 4 näeb ette, et *pakettreisiks ei loeta regulaarset reisijavedu teostavas transpordivahendis samal ajal reisijaveoga pakutavat majutus- ja toitlustusteenust, kui põhiteenus on reisijavedu.*

Direktiivi põhjendustes on välja toodud, et juhul, kui erinevalt ristlusest pakutakse maanteed, raudteed, vee- või õhuteed pidi toimuva reisijaveo osana õist majutust, ei tuleks majutust käsitada iseseisva reisiteenusena, kui põhiteenus on selgelt reisijavedu. Sellisel juhul loetakse majutus reisijaveo lahutamatuks osaks ega moodusta iseseisvat reisiteenust majutuse näol.

Seletuskirjas on selgitatud, et reisijavedu on põhiteenus ennekõike siis, kui reisi eesmärgiks on selgelt punktist A punkti B saamine, vaatamata sellele, kui see sisaldab majutust, toitlustust ja meelelahutust sõidukis. Samas võib pakettreisiga tegemist olla juhul, kui reisijavedu ei ole reisi peamine eesmärk (näiteks, kui reisi peamine eesmärk on meelelahutus) või reisijale pakutakse täiendavaid reisiteenuseid (näiteks majutus hotellis, maapealsed ekskursioonid). Seletuskirjas on lisatud, et reisijavedu ei ole reisi peamiseks eesmärgiks näiteks kruisi (ehk ristluse) puhul, kuna siinkohal on tegemist meelelahutusele suunatud laevareisiga (näiteks mitmepäevased kruisid, mille ainus eesmärk on meelelahutus kogu reisi vältel).

Ühtlasi on Euroopa Komisjon selgitanud, et juhul, kui laevareisi eesmärgiks on saada punktist A punkti B ning öine majutus on selle paratamatu osa, ei ole tegemist pakettreisiga. Samas on pakettreisiga tegemist juhul, kui pardal viibimine omab endas turismieesmärki.

7. Seotud reisikorraldusteenuste mõiste (TurS § 7¹ lg 1)

TurS § 7¹ lg 1 kohaselt, *seotud reisikorraldusteenused on vähemalt kaks eri liiki reisiteenust samaks reisiks, mis ei ole pakettreis ja milleks reisija sõlmib eraldi lepingud üksikute reisiteenuste osutajatega, juhul kui reisiettevõtja hõlbustab:*

7.1 reisijal iga reisiteenuse eraldi valimist ja selle eest eraldi maksmist müügikoha ühekordsel külastamisel või sellega ühenduse võtmisel või

7.2 sihipärasel viisil reisijal vähemalt ühe täiendava reisiteenuse lepingu sõlmimist teise ettevõtjaga, kui teise ettevõtjaga sõlmitakse leping 24 tunni jooksul pärast esimese reisiteenuse broneeringu kinnitamist.

Mõlemad punktid kohalduvad müügikohast sõltumata.

Et leida vastus küsimusele, kas tegemist on pakettreisiga või seotud reisikorraldusteenustega, tuleb lähtuda kaheastmelisest hindamissüsteemist. Esmalt tuleb hinnata, kas reisiteenused vastavad pakettreiside tunnustele ja moodustavad seeläbi pakettreiside. Kui nad vastavad, on tegemist pakettreisiga. Kui reisiteenused ühelegi pakettreiside tunnusele ei vasta, tuleb hinnata, kas tegemist võib olla seotud reisikorraldusteenustega.

Seotud reisikorraldusteenustega on tegemist juhul, kui:

- see sisaldab vähemalt kahte eri liiki reisiteenust samaks reisiks;
- reisiteenustest ei moodustu pakettreis;
- reisija sõlmib eraldi lepingud üksikute reisiteenuste osutajatega ja üks reisiettevõtja hõlbustab:

7.1 reisijal iga reisiteenuse eraldi valimist ja selle eest eraldi maksmist müügikoha ühekordsel külastamisel või sellega ühenduse võtmisel

Seotud reisikorraldusteenuste puhul toimub iga reisiteenuse valimine ja maksmine eraldi. See tähendab, et ühe reisiteenuse valimine on lõpuni jõudnud nii, et tehing on lõpule viidud ja see on osapooltele siduv ning alles seejärel alustatakse järgmise reisiteenuse valimist. Seejuures on oluline, et iga reisiteenuse eest makstakse eraldi. Ühtlasi on oluline, et reisiteenuste eraldi valimist ja nende eest eraldi maksmist hõlbustatakse müügikoha ühekordsel külastamisel või sellega ühenduse võtmisel.

Euroopa Komisjon on selgitanud, et müügikoha ühekordse külastamise hindamisel tuleb lähtuda juhtumipõhistest asjaoludest. Müügikoha ühekordne külastamine kestab seni kuni see katkeb. Samas võib müügikoha ühekordse külastamisega tegemist olla ka juhul, kui pooled lepivad kokku, et reisija tuleb teise reisiteenuse broneerimiseks hiljem tagasi, käies vahepeal ära.

Seotud reisikorraldusteenustega on tegemist näiteks juhul, kui ühe veebilehe või reisibüroo külastuse käigus valitakse majutus ja makstakse selle eest ära (see tähendab, et esimene tehing on lõpuni viidud) ning enne kui lahkutakse, ostetakse ka lennupiletid, mis valitakse eraldi ja mille eest makstakse eraldi.

Erinevalt punktist 2 ei pea antud punkti puhul täiendava reisiteenuse valimine ja ostmine toimuma ettevõtja poolt sihipärasel viisil suunamise tulemusel. See tähendab, et reisija võib täiendava reisiteenuse valida ja osta omaalgatuslikult ning tegemist on seotud reisikorraldusteenustega antud punkti tähenduses.

7.2 sihipärasel viisil reisijal vähemalt ühe täiendava reisiteenuse lepingu sõlmimist teise ettevõtjaga, kui teise ettevõtjaga sõlmitakse leping 24 tunni jooksul pärast esimese reisiteenuse broneeringu kinnitamist

Direktiivi põhjendustes on selgitatud, et antud punkt kohaldub näiteks juhul, kui koos esimese reisiteenuse (näiteks lennu- või rongireisi) broneeringu kinnitamisega kutsutakse reisijat üles lingiga, mis viib teise teenuseosutaja või vahendaja broneerimissaidile, broneerima valitud reisi sihtkohas pakutavat täiendavat reisiteenust, näiteks majutust hotellis.

Kas tegemist on sihipärase viisiga, sõltub sellest, kuidas reisija tähelepanu täiendavatele reisiteenustele tõmmatakse. Seletuskirjas on selgitatud, et sihipärane viis tähendab eelkõige seda, et ettevõtja pakub reisijale või julgustab reisijat sõlmima täiendavat reisiteenuse lepingut. Kusjuures täiendava reisiteenuse pakkumine peab olema seotud esimese broneeringuga, näiteks konkreetse reisi sihtkoha ja kuupäevadega.

Samas on direktiivi põhjendustes märgitud, et interneti teel pakutavaid seotud reisikorraldusteenuseid tuleks samuti eristada seotud veebisaitidest, mille puhul ei ole eesmärgiks reisijaga lepingu sõlmimine, ning linkidest, millega lihtsalt teavitatakse reisijaid üldsõnaliselt täiendavatest reisiteenustest, näiteks kui hotell või ürituse korraldaja lisab oma veebisaidile kõikide tema asukohta transporditeenuseid pakkuvate ettevõtjate loetelu, sõltumata mis tahes broneerimisest, või kui veebisaitidel reklaami avaldamiseks kasutatakse küpsiseid või metaandmeid.

See tähendab, et olukorras, kus tegemist on üldise ja informatiivse teabe esitamisega ning reisija valib ja ostab täiendava reisiteenuse omaalgatuslikult, ilma et teda oleks selleks konkreetselt üles kutsutud, ei ole tegemist seotud reisikorraldusteenustega. Samas on siinkohal oluline tähele panna, et sihipärane viis on üksnes TurS § 7¹ lg 1 punktis 2 sätestatu eelduseks. See tähendab, et kui reisija valib kaks või

enam eri liiki reisiteenust ühe müügikoha külastuse käigus, on seotud reisikorraldusteenustega tegemist TurS § 7¹ lg 1 punkti 1 tähenduses vaatamata sellele, kas täiendav reisiteenus on valitud ja ostetud sihipärasel viisil või mitte.

8. Seotud reisikorraldusteenuste välistus (TurS § 7¹ lg 2)

TurS § 7¹ lg 2 näeb ette erandi, millisel juhul erinevatest reisiteenustest seotud reisikorraldusteenuseid ei moodustu, nimelt, *kui reisija sõlmib lepingu vaid üht liiki turismiseaduse § 3 punktides 1–3 nimetatud reisiteenuse kohta ja ühe või mitme sama paragrahvi punktis 4 nimetatud muu turismiteenuse kohta, ei loeta neid seotud reisikorraldusteenusteks, kui muu turismiteenus või -teenused ei moodusta vähemalt 25 protsenti reisiteenuste koguväärtusest ning kui neid ei reklaamita reisi olulise tunnusena või kui need ei ole muul viisil reisi oluliseks tunnuseks.*

Antud erand kohaldub sarnaselt pakettreisi välistusega vastavalt juhendi punktile 5.1 (TurS § 7 lg 3 punkt 1).